

AVE MARIA

AVE MARIA

U p r a v i l
A R N O Š T O L I V A

P R A H A

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ

NIHIL OBSTAT.

Dr. Venc. Bartůněk,
censor.

IMPRIMATUR.

Prael. Dr. Theopilus Opatrný,
vicarius generalis.

Pragae, die 2. Septembris 1935.
N. 9509.

Prožíváme vážné chvíle. Nevěra a nemravnost podřývají bezohledně a rafinovaně dva základní pilíře lidské společnosti: zbožnost a mravnost.

Církev katolická, něžná a pečlivá matka, starající se o časné i věčné blaho svých dětí, napíná všechny síly a otvírá všechny prameny milosti, aby varovala, chránila, zachraňovala a pomáhala všude, kde její pomoci třeba.

V tomto životě jsme stále na rozcestí dvou věčností: šťastné a nešťastné. K těm spějeme a jedné z nich jistě dojdeme.

»Všecko, co jest ve světě, žádost těla a žádost očí a pýcha života, není z Otce, nýbrž jest to ze světa«. ¹⁾ Žádost těla živíme smyslností, žádost očí pozemskými statky, pýchu života světskou slávou, a tak vznikají v člověku tři proudy hříchů: smyslnost, lakota, pýcha, které jsou zdrojem přemnohých hříchů všeho druhu a vedou nutně do záhuby, nevzpamatujeme-li se včas, neboť »široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni«. ²⁾

¹⁾ 1. Jan 2, 16; ²⁾ Mt 7, 13;

»Blahoslavení čistého srdce«. »Blahoslavení chudí duchem«. »Blahoslavení jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluvití všecko zlé proti vám lhouce«.³⁾ Čistota srdce chrání nás smyslnosti, chudoba duchem hříšné žádosti po pozemských statcích, potupa a pronásledování a ponížení pýchy a touhy po světské slávě. Čistota, chudoba duchem a pokora pomáhají překonávati zdroje hříchů, potírají nepřátele spásy, ukazují bezpečnou cestu k blažené věčnosti, jak Spasitel naznačuje slovy: »Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích«.⁴⁾ O cestě čistotných, chudých duchem a pokorných, praví Spasitel: »Těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo jest těch, kteří ji nalézají«.⁵⁾

Dvojí cesta a dvojí věčnost! Kterou cestou jdu a do které věčnosti dojdou? Kam jdeš, tam dojdeš! Věčnost bude podle toho, jak žiješ, kterou cestou jdeš do věčnosti.

Denní život ukazuje, kterou cestou jdeš; víra poučuje, jak žiješ.

Posuzujeme-li lidský život podle víry, máme trojí druh lidí: někteří úplně pohrdli cestou spásy a proto tou cestou nejdu; jiní znají cestu spásy, mají ji před očima, ale tou cestou nejdu; jiní cestu tu znají a tou cestou i jdou. Člověk, rozumný tvor Boží, jenž od Boha vyšel a k němu se musí vrátiti, má Boha oslavovati tělem i duší. Tak praví víra, které nedbají ti, kteří pohrdají cestou spásy, žijí svým vášním a radovánkám

³⁾ Mt. 5; ⁴⁾ Mt. 5, 12; ⁵⁾ Mt. 7, 14.

a vyhledávají slávu a pozemské statky. — Všichni jsme hříšníci (následek dědičného hříchu), od narození vede naše životní cesta do věčné záhuby a na této cestě udržují nás i osobní hříchy. Syn Boží nás vykoupil svou krví, nebeského Otce usmířil přehořkým utrpením a smrtí, založil Církev jako ústav spásy a dal jí všechny prostředky, aby nás mohla s cesty záhuby zavést na cestu spásy, na této cestě všemožně podporovati a dovésti do šťastné blaženosti. Božské učení Kristovo osvětluje náš rozum, božský zákon dává bezpečné pravidlo jednání, svátosti posilují vůli. Církev a její prostředky odmítají ti, kteří pohrdli cestou spásy, žijí bez Krista, nechtějí slyšeti o církevním životě.

Zákony Boží, přikázání Církve, hlas svědomí jsou svaté a nedotknutelné; kdo jinak jedná a mluví a smýšlí, proviňuje se proti Bohu a Církvi, zatěžuje své svědomí. Tato vina musí býti odčiněna nebo ztrestána. Tak učí víra a tak žádá i zdravý rozum.

Jiní cestu spásy znají, ale nejdou tou cestou. Věří v Boha, ale nectí ho, neslouží mu, nezachovávají jeho přikázání, nedbají jeho nejsvětější vůle, žijí bez Boha. Věří i v Krista, ale jejich život je v přímém odporu s učením Krista a jeho příkladem. Věří, že Kristus založil Církev, ale zcela klidně a bez nejmenší výčitky svědomí přestupují církevní přikázání. Věří, že rodiče, představení a vrchnosti zastupují místo Boží, že je tedy mají ctíti, milovati a poslouchati, ale jejich řeči i skutky jsou projevy neposlušnosti, urážek, hněvu a vzdoru proti těmto představe-

ným. Věří, že čistota a nevinnost jsou nejlepší okrasou člověka, nejdrahocennější perlou Církve, nejvyšší cenou před Bohem, ale ani dost málo se nepříčiňují zachovat je neporušené. Věří v lidskou i božskou spravedlnost, která má dávat i přátelství každému, což jest jeho, která má dávat Bohu, co jest Božího, a císaři, co jest císařovo, ale neřídí se podle toho. Věří, že na cti utržení a pomluva, hněv a nepřátelství jsou hříchy, a přece srdce a jazyky poskvřňují těmito ohavnostmi. Věří slovům sv. Pavla: »Nestará-li se kdo o svoje a zvláště domácí své, zapřel víru svou a jest horší než nevěřící«⁶⁾, a přece jim dovolují všechny výstřednosti nevěry a nemravnosti a často i svádějí svým příkladem. Křesťané jsou a jméno křesťanské zneuctívají k pohoršení všech, kteří se s nimi stýkají.

Jiní cestu spásy znají a jdou tou cestou. Mnozí jsou ještě slabí v ctnostech, jejich život neustálé kolísání, pád a povstání, každý vánek pokušení jimi zmítá sem a tam, často podléhají v pokušení.

Všichni nutně potřebujeme pomocné ruky, potřebujeme dobré rady. *Panna Maria je matka dobré rady*, dovede nejlépe raditi a pomáhati, nejlépe za nás orodovati, dovede i vésti, síliti a chrániti. Utíkejme se k ní s plnou důvěrou.

Lidé lehkomyšní vydávají se klidně v nebezpečí záhuby podceňováním síly, zkušenosti a rafinovanosti nepřátel a přeceňováním své síly. Žijí ve světě a žijí se světem, dopřávají si všech

⁶⁾ 1. Tim. 5, 8.

zábav, jsou v každé společnosti, všude se chtějí líbiti, zapomínajíce, že nemožno sloužiti dvěma pánům. Nemožno sloužiti Bohu a ďáblu, ukřižovanému Kristu a tělesným choutkám, Církvi a pohanskému světu, víře a nevěreckému duchu času. I tito všichni potřebují pomoci. Kde jest jistá a bezpečná pomoc? *Panna Maria jest matka ustavičné pomoci!*

»Kdo se domnívá, že stojí, hled', abys ne-
padl«. ⁷⁾ »Neví člověk, je-li lásky či nenávisti
hoden«. ⁸⁾ »Pracujte s bázní a třesením o své
spáse«. ⁹⁾ Tedy i ti, kteří jsou pevní ve víře a silní
v ctnostech, potřebují pomoci a ochrany, mají-li
v dobrém setrvati až do konce. Vytrvalost v do-
brém až do konce jest milost, Bůh ji uděluje do-
brovolně a pro zásluhy Ježíše Krista těm, kteří
svatě žijí. *Panna Maria ráda za nás prosí a mi-
lost nám vyprošuje*, využijme této příležitosti
hojně v tomto měsíci, zasvěceném Bohorodičce.

Dospělý člověk může býti spasen, koná-li do-
bré skutky, za které dostáváme nebe jako spra-
vedlivou odměnu. Protože bez milosti Boží ne-
můžeme ničeho vykonati pro nebe, potřebuje
tedy dospělý člověk k spasení milosti Boží. Kdo
touto milostí pohrdá, ztrácí klíč, který nebe
otvírá, a vydává se v nebezpečí věčné záhuby.
A přece lidé tak málo se starají o tuto milost!
Májová pobožnost jest příhodný čas k získání
hojných milostí na přímluvu Bohorodičky.
Všichni lidé dobré vůle mohou milost získati.

⁷⁾ 1. Kor. 10, 12; ⁸⁾ Kaz. 9, 1; ⁹⁾ Filip. 2, 12.

Běda, nepoužijeme-li ani této chvíle k záchraně duší!

Milost je světlo, osvěcující nadpřirozeně náš rozum, jest to tedy zcela spravedlivý trest, že přestane toto světlo svítiti, zavíráme-li zlomyslně a stále oči jeho paprskům. — Milost pobádá naši vůli, jest to tedy zcela spravedlivý trest, že Bůh odstraňuje tuto pobídku, zůstáváme-li zatvrzele ve své lenosti. — Milost je silné volání milosrdenství vrátiti se do otcovského domu, jest to tedy zcela spravedlivý trest, že toto volání umlká, nechceme-li slyšeti. — Milost je stálé klepání Kristovo na dveře našeho srdce, jest to tedy zcela spravedlivý trest, že Pán přestává tlouci, nechceme-li otevřítí a libujeme si v hříchu. — Milost jest drahocenný dar, zasloužil ji Kristus svou krví, milost otvírá nebe, jest to tedy zcela spravedlivý trest, že ji z vůle Boží ztrácíme, když hřešíme a tak se jí zbavujeme vlastní vinou.

Jaký bývá ten trest? Saul promarnil milost Boží, byl zavržen a skončil sebevraždou. Velekněz Heli nedbal hlasu Božího, byl zavržen a náhle skončil. Apoštol Jidáš zneužil milosti Boží a osidlem se oběsil. A co čeká nás? Jest pravda, a to jest naše útěcha, že Bůh ve svém převelikém milosrdenství nabízí člověku nutnou milost do posledního dechu, ale jest také pravda, že nevíme dne ani hodiny, že tedy musíme se starati o spásu duše hned, pokud je čas.

V poslední den májové pobožnosti bude zase trojí druh lidí: budou katolíci, kteří ničeho ne- učinili pro spásu svých duší, nechali bez po-

všimnutí všecky nabízené milosti. Budou katolíci, kteří částečně spolupůsobili, pocítili náklonnost k dobrému, přinesli nějakou oběť, ale neodhodlali se k úplnému smíření s Bohem, k důkladné změně života, k úplnému zajištění spásy. Budou katolíci, kteří vážně použili toho času k spáse, k smíru s Bohem, všecky překážky spásy statečně přemáhali, aby si milost Boží zachovali a rozmnožili. To jsou hodné děti mariánské.

Každý z nás bude náležeti do jedné z těchto tří skupin. Zpovědnice jsou denně přístupné každému, kněží ochotně vyslechnou každého, ruce matky Boží jsou naplněny milostmi pro každého, její mateřské srdce neodmítne nikoho, nemůže se tedy nikdo vymlouvatí před soudnou stolicí nejvyšš spravedlivého a vševědoucího Boha.

Vše pro spásu duše, jedná se o celou věčnost! Královno a Matko, měj soucit s naší slabostí, slitování s našimi hříchy, ukaž nám svou moc, lásku a velikost, když tebe budeme prositi a vzývati, abychom tvým prostřednictvím a tvou mocnou přímlovou dosáhli věčné blaženosti s tebou i tvým Synem. (Podle kázání P. Georga Patisse S. J.)

Představme si Pannu Marii, prostou a pokornou dívku na chudičkém klekátku v chudé komůrce s rukama sepjatýma, očima k nebi obrácenýma, zářícím obličejem, když rty její šeptají tichou a vroucí modlitbu: Bože dobrý! Bože otců, slituj se nad námi i veškerým lidstvem a pošli již zaslíbeného Vykupitele, aby nás hříchů zbavil a nebe nám otevřel.

Boží posel neočekávaně se zjevuje a zvěstuje úradky trojjediného Boha. Nebeská zář osvětluje temnou komůrku, před Marií stojí archanděl, nebeské kníže, jeden z duchů, obklopujících trůn Nejvyššího. Tento posel z Božího příkazu oznamuje: »Hle, počneš v životě a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude, a Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho, a bude kralovati v domě Jakubově na věky, a království jeho nebude konce«. »Duch Svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží«.¹⁰⁾

Panna Maria slovům Božího posla uvěřila. Víra její byla pevná, hrdinná, podivuhodná, základ a podklad všech tajemství, která jsou nerozlučně spojena se životem Bohorodičky.

Podle slov Božího posla Maria měla býti onou silnou ženou, která rozdrtí hlavu úhlavnímu nepříteli lidstva a lháři od počátku; mocnou Ju-

¹⁰⁾ Lk. 1, 31—33, 35.

ditou, která v nebeském rouchu svatosti a čistoty učiní konec tyranství pekelného Holoferna nad lidským pokolením; velikou Esterou, která zachrání lid, odsouzený k věčné záhubě, onou pannou, která podle předpovědi Isajáše bude matkou a nepřestane býti pannou: »Aj, panna počne a porodí syna, zván bude jménem Emmanuel«¹¹⁾; onou ženou, o níž Písmo v obdivu a nadšení praví: »Kdo je ta, která se bere jako zora, krásná jako měsíc, jasná jako slunce, hrozná jako sešikované vojsko?«¹²⁾ Maria jako jitřenka měla přinést den vykoupení, krásná jako měsíc měla svítiti do noci hříchu, jasná jako slunce ozářiti všecko tvorstvo, jako sešikované vojsko býti hroznou a postrachem všech nepřátel spásy.

Tu vidíme samé tajemství, samý zázrak. Jest tu tajemství zvěstování, jehož nutnou přípravou bylo neposkvrněné početí a bezpříkladné panenství; všechna ostatní tajemství, spojená s tajemstvím vykoupení a věčnou její slávou, jsou jen nutné důsledky tajemství zvěstování. Proto mluví archanděl s největší úctou: »Zdráva buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnanás ty mezi ženami.«¹³⁾

Andělé mluvili s patriarchy, proroky, apoštoly, důvěrně obcovali s dušemi svatých, ale ani jediný anděl člověka nepozdravil, protože poslední anděl svou přirozeností převyšuje nesmírně i nejdokonalejšího člověka.

¹¹⁾ Is. 7, 14; ¹²⁾ Velepíseň 6, 9; ¹³⁾ Lk. 1, 28.

Archanděl pozdravuje Marii a sděluje nepochopitelné úřadky Boží, Maria má všemu věřiti, a svou věrou napomáhati k uskutečnění všeho toho.

Pokorná dívka Páně s toužebností očekávající příchod Vykupitele má věřiti, že bude jeho matkou; zaslíbila Bohu ustavičné panenství, zřekla se tím mateřství, a má věřiti, že právě pro to panenství bude matkou Vykupitele; nade vše milovala panenskou čistotu, dávajíc této ctnosti přednost i před důstojenstvím matky Boží, a má věřiti, že bude matkou a zůstane pannou; chudá dívka z opovrženého Nazareta má věřiti, že jako matka Vykupitele bude korunovanou královnou nebe i země; pokorná dívka, ponižující se před majestátem Božím více než kterýkoli jiný lidský tvor, má věřiti, že trojjediný Bůh způsobí v ní takové divy všemohoucnosti, moudrosti a lásky.

Maria, přepokorná dívka Páně, se ulekla nezměrné velikosti, kterou ji Bůh chtěl vyznamenati: »Ona pak užasla nad řečí jeho a myslila, jaké by to bylo pozdravení.«¹⁴⁾ Maria chtěla věřiti, ale byla opatrná, proto se tázala: »Kterak se to stane?«¹⁵⁾ Maria chtěla věřiti, chtěla rozumně věřiti. Anděl mluví o mimořádném a přímém působení Ducha Svatého: »Duch Svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě«¹⁶⁾, a zajišťuje jí neporušenost panenství poukazem na všemohoucnost Boží: »Nemožná není u Boha ničádná věc.«¹⁷⁾ Maria chtěla věřiti, chtěla vě-

¹⁴⁾ Lk. 1,29; ¹⁵⁾ Lk. 1, 34; ¹⁶⁾ Lk. 1, 16; ¹⁷⁾ Lk. 1, 17.

řiti s naprostou jistotou. Maria, znajíc všechny podmínky, věřila bez výhrady, bez dalšího uvažování, s plnou odevzdaností rozumu i vůle, řekla tedy: »Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.«¹⁸⁾

Maria jasně chápala všechna tajemství pozdravu andělova a pevně všemu věřila, což dokazují slova jejího chvalozpěvu: »Velebí duše má Hospodina, a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém, že vzhlédl na ponížení své služebnice, neboť hle, od této chvíle blahoslaviti mě budou všechna pokolení, protože veliké věci učinil mi ten, jenž jest mocný; jehož jméno svaté.«¹⁹⁾ — Proroctví to se splnilo, plní a plniti bude po všechny věky. A jak doslovně se splnilo i poselství andělovo! Chudá dívka povýšena na královnu nebe i země, převyšuje kůry andělské, pokorná dívka Páně má mateřskou moc nad všemohoucím Bohem. »Byl jim poddán.« Neznámá dívka stává se obdivem nebe, radostí země, potěšením zarmoucených, útočištěm hříšníků, pomocnicí křesťanů, postrachem pekla.

To jest odměna skálopevné víry: »A blahoslavená, která uvěřila, neboť se vyplní ty věci, které jí byly pověděny od Pána.«²⁰⁾ To potvrzuje i Kristus slovy: »Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho.«²¹⁾

Ave Maria. Vše, co bylo řečeno, opravňuje k největší cti a chvále Bohorodičky. Zdrávasem mají pozdravovati věřící děti matku pevné víry.

¹⁸⁾ Lk. 1, 38; ¹⁹⁾ Lk. 1, 46—49; ²⁰⁾ Lk. 1, 45; ²¹⁾ Lk. 11, 28.

Při pozdravu andělově jednalo se o jedno tajemství, o tajemství vtělení Syna Božího, dnes jsou ohrožena všechna tajemství víry, všechny náboženské pravdy. Falešní proroci falešným tiskem zaplavují města i venkov, každý se halí v roucho anděla, ale žádný nehlasá pravd božské víry, nepozdravuje Bohorodičky.

Bůh, nejvyšší a poslední cíl člověka, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, jest veřejně popírán a zapírán, jeho svaté zákony jsou přehlíženy a svévolně přestupovány. Kristus, cesta a pravda a život, je snižován na pouhého člověka, jeho učení falšováno, jeho milosti zamítány jako zcela nepotřebné a zbytečné. Církev jeho, jediný ústav spásy pro celé lidstvo, jest tupena a hanobena, její učení v posměch uváděno, její přikázání klidně přestupována, její služebníci tupeni veřejně a zlomyslně. To proto, že tito nepřátelé nemodlí se Ave.

Jak málo žijeme z víry a podle víry! Pro zásady svaté víry máme hluché uši a uzavřená srdce, pro skutky z víry nemáme rukou, cesty křesťanské spravedlnosti jsou opuštěné. A přece jediný a bezpečný prostředek záchrany jest božská víra, zračící se tak krásně v životě přesvaté Panny. Kolem hlasatelů nevěry hromadí se zástupové, jejich řeči, spisy a listy jsou přímo hltány, nedivno tedy, že účinky této nevěry projevují se ve veřejném životě tak hrozným způsobem, když rozum a srdce jsou otráveny tímto jedem. Proč nevěra více láká než víra? Vždycky lidé milovali více tmu než světlo, po-

něvadž skutky jejich byly zlé. Kolik katolíků chodí pravidelně v neděle a svátky na Mši svatou, kolik jich jest pobožně přítomno na celé Mši svaté, kolik katolíků se pravidelně o velikonocích zpovídá? Jaké listy čtou katolíci, v jakých spolcích jsou? Koho podporují svými penězi? Co se mluví před katolíky na schůzích, v úřadech, dílnách? Dali by si to líbiti jinověrci a nevěrci? A co výkladní skříně, biografy, divadla? Co tu vládne: víra či nevěra? A co přináší víra a co nevěra? Víra je božského původu, přináší tedy štěstí, trpělivost a spokojenost; nevěra je ďábelského původu, přináší tedy neštěstí, trpkost a rozervanost. Běda našemu národu, kdyby nevěra měla panovati!

Přitulme se s důvěrou k P. Marii, dobré matce, prosme vroucně, aby chránila naši víru, slibme jí, že ochotně budeme poslouchati hlasu víry, podle víry žíti, víru veřejně a nebojácně vyznávat. Umiňme si, že z lásky k Bohorodičce nebudeme poslouchati řečí proti víře, nebudeme čísti novin a spisů víře nepřátelských, zakřikneme každého, kdo by nám víru tupil nebo snižoval. Pak bude každé Zdrávas z našich úst milé Panně Marii, bude nás chrániti v životě i smrti a vyprosí svou mocnou přímlovou Boží požehnání.

Víra jest základ spravedlnosti a svatosti; víra ukazuje cestu k nebi; víra dává prostředky k setrvání na této cestě.

Nevěrec nechápe, čím P. Maria jest, proto jí nectí a nemiluje; věřící, jehož rozum víra osvěcuje, vidí v životě panenské matky Boží tak vysoká a hluboká tajemství, že ji ctí, miluje a nade všechny tvory vyvyšuje.

Všímáme-li si života Bohorodičky, není tu nic nápadného, mimořádného, nic, co by v očích světa bylo veliké a podivuhodné: chudá dívka, žena tesařova, matka chudého dítěte. Žila obyčejný život, byla pokorná a pracovitá, a přece to byl svatý život, život matky Boží. V tom jest jistě veliké tajemství, které odkrývá prorok slovy: »Všecka krása je králova dcera uvnitř.«²²⁾ Maria vynikala vnitřní krásou, byla neobyčejně slíčná v říši milosti, byla milostiplná!

Panna Maria jest milostiplná pro sebe i pro nás.

Nevěrec vidí na člověku jen přirozenost, víra povznáší člověka tak vysoko nad pozemské tvory, jak vysoko jest nebe nad zemí, jak vysoko božské převyšuje lidské, věčnost časnost. Víra působí toto povýšení člověka milostí.

Víra učí, že jsme počati a zrozeni v hříchu: »Byli jsme od přirozenosti předmětem hněvu«²³⁾, t. j. předmětem Boží nemilosti, poněvadž hned

²²⁾ Ž. 44, 14; ²³⁾ Ef. 2, 3.

od početí jsme stíženi hříchem dědičným, který olupuje každého o prvotní nevinnost a spravedlnost, kterou první lidé měli před pádem. »Byvše v nelásce, byli jsme smířeni s Bohem smrtí Syna jeho.«²⁴⁾ Kristus nás kletby zbavil a svou krví a smrtí vykoupil. Vykoupením dostávají lidé Ducha Svatého a skrze Ducha Svatého i milost, lásku Boží, neboť »láska Boží vyлита jest v srdcích našich skrze Ducha Svatého, kterýž nám byl dán.«²⁵⁾ Touto milostí, touto láskou Boží jsme zbaveni hříchu, jsme ospravedlněni a posvěceni: »Dali jste se obmýti, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána našeho Ježíše Krista a v Duchu Boha našeho.«²⁶⁾ Proto tato milost sluje posvěcující. Posvěcující milost činí člověka účastným božské přirozenosti: »Dal nám převeliké a drahocenné dary zaslíbené, abyste se stali skrze ně účastni božské přirozenosti.«²⁷⁾ Účastí na božské přirozenosti jsme milými dětmi Božími a dědici nebe: »Vizte, jakou lásku Otec nám prokázal, abychom dětmi Božími sluli; a my jsme jimi.«²⁸⁾ »Jsme-li však dětmi, tedy i dědici, dědic Božími a spoludědici Kristovými.«²⁹⁾

Posvěcující milost člověka nadpřirozeně proměňuje podle duše i těla, poněvadž i tělo vnitřním duchovním spojením s Bohem jest živá svatyně Boží: »Jsme jedním tělem v Kristu«³⁰⁾; »Jsme údy těla jeho z masa jeho a kostí jeho«³¹⁾; »Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovy?

²⁴⁾ Řím. 5, 10; ²⁵⁾ Řím. 5, 5; ²⁶⁾ 1. Kor. 6, 11; ²⁷⁾ 2. Petr. 1, 4; ²⁸⁾ 1. Jan. 3, 1; ²⁹⁾ Řím. 8, 17; ³⁰⁾ Řím. 12, 5; ³¹⁾ Ef. 5, 30.

Aneb nevíte-li, že tělo vaše jest chrámem Ducha Svatého a že Duch Boží přebývá ve vás?«³²⁾ Nevíte, že jste chrámem Božím, a že Duch Boží přebývá ve vás? Kazí-li někdo chrám Boží, toho zkazí Bůh; neboť chrám Boží jest svatý, a tím jste vy.«³³⁾

Posvěcující milostí žije člověk nadpřirozený život. Aby se tento nadpřirozený život uplatňoval v člověku nadpřirozeně, musí nadpřirozené síly jeho duše býti vyzbrojené nadpřirozenými milostmi: rozum osvěcen nadpřirozeně ku poznávání dobra, vůle nadpřirozenou mocí pobádána ke konání dobra, musí tedy celý člověk býti posílněn nadpřirozeně, aby celý dobrý skutek — působení milosti Boží a součinnost člověka — byl nadpřirozený. »Ne že bychom sami od sebe jako ze sebe byli způsobili něco mysliti, nýbrž že způsobilost naše jest z Boha«³⁴⁾, tu vidíme dobré myšlenky z Boží síly; »Neboť Bůh jest to, jenž působí ve vás i chtění i konání podle dobré vůle své«³⁵⁾, tu vidíme dobré chtění z Boží síly a z těchto myšlenek a tohoto chtění i konání dobrých skutků. To vše působí milost a tak celý člověk Boží milostí žije veskrze nadpřirozený vnitřní i zevnitřní život milosti a zaslahuje si nebe jako odměnu. »Každý obdrží odplatu vlastní podle své práce.« (1. Kor. 3,8).

Nadpřirozeným životem žije každý, jenž nemá těžkého hříchu; posvěcující milost se ztrácí těžkým hříchem. Ztracená milost znovu se nabývá úplnou a upřímnou zpovědí, litujeme-li hříchů

³²⁾ 1. Kor. 6, 15 a 19; ³³⁾ 1. Kor. 3, 16—17; ³⁴⁾ 2. Kor. 3, 5; ³⁵⁾ Filip. 2, 13.

z lásky k Bohu a máme pevnou vůli se polepšiti. A teď vizme P. Marii! Maria jest milostiplná pro milosti, jež ji uchránily prvotního hříchu, spojily nejtěsněji s Bohem, učinily příbytkem vtěleného Syna Božího, nade všechny ženy významenaly panenskou neporušitelností a mateřskou důstojností.

Dává-li Bůh jméno některé bytosti, vyznačuje celou její podstatu. Dal-li Bůh Bohorodičce jméno »Maria«, jak se můžeme domnívati, naznačuje toto jméno plnost milosti.

Maria znamená »hvězda mořská«. Strašná povodeň dědičného hříchu zatopila lidstvo, každý člověk v tomto moři zápasí s nebezpečím věčné smrti. Hvězda mořská zářícím světlem skýtá lodníkům i cestujícím záchranu a bezpečnost, zůstávajíc nedotčena vlnami moře; Maria, počatá bez poskvrny hříchu, září od prvního okamžiku svého bytí leskem původní nevinności a svatosti jako jasná hvězda vysoko nad veškerým lidstvem, a přináší lidstvu vykoupení — sama bez hříchu — božským světlem, které vyzařuje a jímž jest Kristus, jest tedy milostiplná i pro nás.

Hvězda mořská září na nebi a pomáhá zápasícím se smrtí, Maria od svého početí jest zázračně spojena s Bohem Otcem jako prvorozená dcera, s Bohem Synem jako budoucí matka, s Bohem Duchem Svatým jako nejčistší nevěsta, proto jí musel trojjediný Bůh od počátku dáti plnost milosti, aby jako dcera, nevěsta a matka byla Boha důstojná. Maria měla býti i matkou lidstva, musela tedy ta milost býti tak veliká,

aby z ní mohla bohatě dávat i svým dětem. Maria jest hvězda, která vzešla z Jakoba, jejíž paprsek ozařuje celý svět.

Maria měla posvěcující milost v plné míře od svého početí. Posvěcující milost může se rozmnožovati, musela tedy tato milost na konci života P. Marie býti přímo obrovská, když ji rozmnožovala každým okamžikem života. Proto P. Maria převyšovala všechny anděly a svaté i všemi ostatními ctnostmi. Světci měli posvěcující milost, Maria byla plná milosti, proto dává ji Bůh pozdraviti: Zdrávas, milostiplná! — Posvěcující milost jest nejdražší poklad, nebeský a božský klenot! A jak mnozí s ní hazardují! Milost, nevinnost, ctnost, spravedlnost jsou nejvyšší a nejpotřebnější statky člověka, a jak často jimi pohrdáme, zaprodáváme je a do bláta odhazujeme! Nesmrtelné duše jsou olupovány o nadpřirozený život milosti veřejně i tajně, lstí i násilím, všemi prostředky pokušení a svádění. Svátosti, prameny milosti, přehlízíme a pohrdáme jimi. Mnozí katolíci nepřijímají svátostí dlouhá léta, proto v našich řadách tolik duchovně mrtvých, kteří šíří nákazu v katolické obci mrtvolným puchem hříchů a morovým dechem pohoršení a království Církve Boží pustoší svým životem. — Maria, milostiplná, slituj se nad svými dětmi, uč nás vážit si nade všechno posvěcující milosti a chránit ji i za cenu života.

Maria znamená »osvícená« a »osvěcující«. Tím se naznačuje přemíra pomáhající milosti, jež osvěcovala její rozum nebeským poznáním božských tajemství. Maria, dcera a nevěsta a matka

Boží, viděla všechna tajemství jasněji a plněji než proroci a apoštolové, andělé a osoby Bohem osvícené. Andělé a někteří lidé dostali jen paprsek božského poznání, Maria jest stolice Boží moudrosti. — Maria znamená osvěcující, protože dostala božské osvětlení v takové míře, že z něho může bohatě rozdávat i svým dětem jako jitřenka, měsíc a slunce. Měsíc svítí v noci, slunce ve dne, jitřenka v ranním šeru. Noc znamená vinu, ranní šero pokání, den milost. Kdo klesá v noci viny, má vzhlížeti k měsíci, má prositi Marii, aby skrze Syna svého osvětila srdce jeho k pokání; kdo se vzpamatuje za ranního šera pokání, má vzhlížeti k jitřence, má prositi Marii, aby skrze Syna svého osvětila srdce jeho k dosti-
učinění; kdo kráčí v denním světle milosti, má vzhlížeti ke slunci, má prositi Marii, aby skrze Syna svého ho osvětila k následování ctností. — Svádí-li nás doba k nevěře všemi prostředky, zřikají-li se mnozí víry, zhasíná-li mnohým toto nebeské světlo, zavinuje to hříšná přilnulost k pozemským věcem, které ovládnou rozum a světlu milosti zabraňují přístupu. Vždycky s plnou důvěrou k Panně Marii! Paprsky její milosti zaplaší všechny temnosti, rozptýlí mlhu pochybností a zmatků.

Maria znamená »paní«, že porodila Pána; znamená »královna«, že jest s ní Král králů.

Maria dostala i přemíru milostí, jež posilují vůli jejích dítek, dávají zmužilost, sílu a vytrvalost, vítězství a triumf v ctnostech, v plnění Božích přikázání a stavovských povinností, v práci a utrpení, v bojích a životních obětech.

Maria pro svou důstojnost matky Boží má v moci Boží všemohoucnost, moudrost a lásku i všechny milosti; jest to tedy zřejmý podvod satanův, chce-li hříšníka oloupiti o důvěru v P. Marii, ví totiž dobře, že bude zachráněn každý s její pomocí. Jméno »Maria« jest tak slavné a mocné, že při jeho vyslovení nebesa jásají, andělé plesají, země se raduje.

Maria znamená »moře«. Všecky bystřiny a potoky a řeky vlévají se do moře; všechny milosti, které Bůh chce lidem dáti, vytékají ze srdce Boha Otce do srdce P. Marie a její ruce rozdávají je potřebnému lidstvu. Všecky vody, svlažující zemi, se rozlévají všemi směry z moře, všechna milost ze srdce Panny Marie.

Milostiplná matka volá slovy Syna: »Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a obtíženi jste, a já vás občerstvím — a naleznete pokoj duším svým«. ³⁶⁾ Poslechneme? Buď budeme děti světla nebo děti pekla. Při každém Zdrávas si připomeňme, jak drahocenným pokladem jest posvěcující milost, važme si jí nade vše a snažme se nikdy jí neztratiti.

³⁶⁾ Mt. 11, 28—29

Panna Maria jest milostiplná. Proč byla Maria milostiplná již při pozdravu anděla? Sám anděl nám odpovídá slovy: »Pán s tebou«! Pán jest původce, pramen a zdroj všech milostí; Bůh se spojil s Marií nejtěsněji a nejdokonaleji, musela tedy Maria převyšovati i všechny ostatní tvory přemírou milosti, musela býti milostiplná. Člověk bez milosti Boží nemůže uhájiti svého původního určení v tvorstvu a klesá k zcela obyčejnému tvorů; bez milosti Boží nemůže dosáhnouti původního a konečného cíle, musí zůstatí věčně odloučen od Boha, protože věčné zavržení a blaho závisí na milosti nebo nemilosti. Musíme se tedy přičiňovati, aby Bůh, dárce všeho dobra, byl s námi a my s ním, protože bez tohoto spojení jsme odříznuti od pramene milosti, původce a udržovatele a dokonatele života v milosti.

Jak byl Bůh s Marií a jak má býti s námi?

Bůh jest nekonečná bytost, není omezen ani časem ani prostorem, jest všude, jest tedy se všemi tvory svou všudypřítomností. Tak byl s Marií a tak jest i s námi. — V nadpřirozeném životě milosti Bůh osvětluje rozum člověka a pobádá jeho vůli k dobrému, čímž se spojují k jednomu cíli světlo a síla Boží milosti s poznáním a vůlí člověka. Tak byl s Marií a tak jest i s námi i s hříšníky. — Posvěcující milostí přebývá Bůh v člověku jako ve své svatyni, ve

svém živém chrámě. Tak byl s Marií a tak jest i se všemi spravedlivými. Ve spravedlivých Bůh přebývá zvláštním řízením a vedením, čímž jim napomáhá k dosažení blaženosti. Tak byl s Marií a tak jest i s vyvolenými. Tímto způsobem byl s některými svatými, kteří byli počati v hříchu, již před jejich zrozením, posvětil je zázračně dříve než se narodili, na př. sv. Jana Křtitele. A tak byl i s Marií. — Syn Boží spojuje se s námi nejtěsněji ve svatém přijímání, když božství a člověčenství, duši a tělo skutečně, opravdově a podstatně spojuje s naší duší a naším tělem tak, že můžeme říci: »Žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus«. ³⁷⁾ Tak byl i s Marií po zmrtvýchvstání a nanebevstoupení.

Všemi těmito způsoby spojení Boha s člověkem na zemi byla Maria spojena s Bohem a Bůh spojen s Marií. Není v nich žádné přednosti, jež by nebyla údělem některého člověka, nevyčerpali jsme tedy obsahu a významu slov »Pán s tebou«, která jistě znamenají něco mimořádného.

Co znamenají slova: Pán s tebou? Různé druhy spojení s Bohem, které jsme uvedli, byly u různých svatých jen částečné a jen v určitém stupni, Maria ve své osobě spojovala všechny najednou a v největší míře. — Byl čas, kdy všichni lidé nebyli spojeni s Bohem milostí, nýbrž od Boha odloučení a následkem dědičného hříchu i Bohu nemilí; Maria od prvního počátku svého bytí byla s Bohem spojena takovou pře-

³⁷⁾ Gal. 2, 20.

mírou milosti, že jí ani největší světci neměli na konci života. — Maria byla od věčnosti vyvolena a určena za prvorozenou dceru nebeského Otce, za nevěstu Ducha Svatého a za matku Syna Božího. Proto od počátku byla milostiplná a tak trojjediným Bohem k těmto důstojnostem připravena. — Bůh Otec ze všech dcer Eviných Marii si vyvolil za prvorozenou dceru a s ní se i zázračně spojil. Maria jest s Bohem Otcem spojena milostí jako dcera se svým otcem tělesným: »Já jsem z úst Nejvyššího vyšla... Řekl mi totiž: V Jakubovi přebývej, v Israeli dědičný můj úděl, a v mých vyvolencích kořeny zapuť«. ³⁸⁾ Kde spojení s Bohem u jiných vyvolenců vrcholí, u Marie vlastně začíná. — S Duchem Svatým Maria je spojena milostí jako nevěsta se ženichem v takové lásce a vzájemné oddanosti, že Duch Svatý ji zastínil a svou nevěstou učinil. »Duch svatý vstoupí v tě a moc Nejvyššího zastíní tě«. — Se Synem Božím jest Maria skutečně spojena jako matka se synem. Ježíš jako člověk měl tělo z jejího těla, krev z její krve; Maria jest živému Bohu tím, čím matka synovi a živý Bůh jest Marii tím, čím syn Matce; Maria jest s Bohem spojena jako matka Boží. Maria byla s Bohem spojena v tom okamžiku, kdy řekla své »staniž se mi podle slova tvého«. Jakého stupně dosáhlo toto spojení v životě P. Marie i v jejím nebeském oslavení, jak září Maria na trůně své velebnosti! — Zázračným spojením s Bohem Maria převyšuje všechny tvory, jak vysvítá ze

³⁸⁾ Sir. 24, 5 a 13.

slov »Pán s tebou«; prokazuje-li tedy Církev matce Boží zvláštní úctu a staví nade všechny anděly a svaté, jest jistě tato úcta zcela oprávněna.

Jest Bůh s námi, jako byl s Marií, aspoň v tom stupni spojení, že patříme k svatým a vyvoleným? Co jest člověk bez Boha? Nejbídnější tvor! Od Boha jsme stvořeni, pro Boha jsme stvořeni, naše srdce nikde nenajde klidu, nikde pokoje, nikde pravého štěstí, nikde spokojenosti, leč jedině v Bohu a u Boha. Ztrácíme-li Boha, ztrácíme vše. Snažíme se Boha lépe poznávat, svou vůli připodobňovati vůli Boží, snažíme se míti posvěcující milost, aby Bůh přebýval v nás? Odcizují-li nás nevěra a hříchy Bohu, jsme tvorové bez Stvořitele, děti bez Otce a bez dědictví, jsme, pokud žijeme v hříších, bídní hříšníci bez Vykupitele, otroci ďábla bez zachránce, kořist pekla bez pomoci, jsme mrtvé děti Církve, bolavé údy na těle Kristově.

Maria! Pán s tebou, Pán tvým Synem a my děti tvoje. Matko Boží a matko lidstva, matko Soudce a provinilce, matko Krále a matko vyhnance, protože jsi matka Boží a matka naše, nedopusť rozdvojení. Paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše, se Synem svým nás smiř, Synu svému nás poroučej, spoj nás s Ježíšem opravdovým pokáním.

Sv. Tomáš Akvinský učí podle zásad zdravého rozumu, že čím blíže a těsněji je nějaký předmět spojen s prazdrojem veškeré pravdy, dobroty, krásy, vznešenosti a dokonalosti, tím bývá čistší, lepší, krásnější, vznešenější, důstojnější a dokonalejší. Čím blíže dáme železo k ohni, tím více ztrácí z přirozené tvrdosti a hladkosti; spojí-li se zcela s ohněm, stává se žhavým jako sám oheň. — Maria jako dcera a nevěsta a matka Boží byla s Bohem tak úzce spojena, že ani sám Bůh všemohoucností a moudrostí a láskou nemohl vytvořiti užšího spojení sebe s některým tvorem. Maria září krásná a čistá a vznešená ve své důstojnosti a dokonalosti, v nezměrné slávě a velebnosti!

Myslíme-li na tuto výši P. Marie a propast bídy a utrpení a strádání lidstva, obrátíme-li zrak svůj od této vyvolené dcery a matky Boží k ostatním dcerám lidským, musíme s nebem i zemí volati: Požehnaná tys mezi ženami. Ta slova ukazují neocenitelné přednosti naší matky.

Jaké požehnání dostala P. Maria a jaké dostáváme my skrze Marii?

Požehnaná tys mezi ženami! Slova ta vztahují se na ženské pohlaví a označují podivuhodné panenství a ještě podivuhodnější mateřství P. Marie, neboť panenství a mateřství jsou přednosti vlastní ženskému pohlaví a vyznamenávající toto pohlaví. I v panenství i v mateřství

jest Maria »požehnaná«, nejvíce vyznamenaná, nejvznešenější a nejpodivuhodnější, jediná mezi všemi ženami.

Maria byla od stvoření lidí první, která panenství znala a milovala a nade všechno cenila, která toto panenství, podle Tradice, jako malé dítě Bohu navždy zasvětila. Panenství byla ctnost pohanům neznámá, u židů bylo panenství potupou, poněvadž každá Israelitka chtěla být matkou Vykupitele. Maria od svého příchodu na svět jest sice nedostižitelný, přece však strhující vzor všem těm dívkám, které září touto ctností v katolické Církvi, následující jejího příkladu. Maria jest požehnání panen, požehnaná mezi pannami, matka panenství.

Bůh povýšil bezpříkladné panenství Marie vyvolením za matku Spasitele. Syn Boží měl se zroditi z panny. Toto tajemství Bůh uskutečnil tak božským způsobem, že v osobě P. Marie jest neporušené panenství i mateřství. Maria jest panna před porodem, při porodu a po porodu. Matka vpravdě podivuhodná, jaké nebylo a nebude!

Jaké požehnání Maria přinesla lidstvu svým panenstvím a jaké požehnání panenství přineslo lidstvu? Co soudí rozum o panenství? Docela nic, protože o něm ničeho neví. Panenství jest nadpřirozené, jest to dílo Boží milosti. Zdravý a správný rozum může se jen diviti a žasnouti, že jsou stále ještě andělé v lidském těle. Proto praví Spasitel o panenství a panictví: »Kdo může chápati, chápej.« (Mt. 19, 12.)

Panenství dalo opuštěným sirotkům milující matky, zanedbané mládeži horlivé učitelky a starostlivé vychovatelky, padlým dobré strážkyně, nemocným a umírajícím svědomité a nežítné ošetrovatelky; panictví zušlechtilo kněžství a v něm neslo evangelium do nejzažších končin; panenství pro blaho lidstva obětovalo majetek, pozemské radosti, krev i život. Panenství září nejkrásnějším leskem ve všem, co jest v tomto životě veliké a vznešené, svaté a obdivuhodné. Všichni rozumní lidé panenství a panictví ctí a chválí, velebí a obdivují. To jest požehnání panenství Mariina, jež tuto perlu dala lidstvu. To naznačuje pozdrav andělův. Požehnaná tys mezi ženami.

Panenství a panictví ve světle víry dosahují důstojnosti, která převyšuje vše, neboť: Duch Svátý ctil panenství nade vše, když pannu vyvolil za svou nevěstu; Syn Boží ctil panenství, když pannu vyvolil za matku, panice Jana za svého předchůdce, panice za svého miláčka a sám zůstal panicem; Bůh Otec ctil panenství, když panické duše »zpívají píseň novou před jeho trůnem, a nikdo nemůže se naučiti té písni, leč ony«, když »následují Beránka, kamkoli jde«, když »oni byli koupeni z lidí jako prvotiny pro Boha a pro Beránka«. ⁴⁰⁾ To je požehnání panenství Mariina i pro věčnost, to naznačuje pozdrav andělův: Požehnaná tys mezi ženami.

Nepřátelé této ctnosti praví, že ona jest klam a nesmysl. Jest to pravda? Jest pravda, že panenství a panictví jest výmysl kněží a nepři-

⁴⁰⁾ Apok. 14, 3 a 4.

zený nátlak? Jest pravda, že neřest, porušující a ničící tuto ctnost, není hřích, že jest to jen slabost? Že tato slabost jest zcela nevinná a docela i dovolená? Bože můj, jak jest ten svět ubohý a zvrácený! Co rozum obdivuje, zkušenost velebí, co jest největší okrasa člověka, nejvznesenější drahokam Církve, nejvyšší cena krve Kristovy, co Bůh nade vše vyvyšuje a vyznamenává, nikdy nesmí se beztretně porušovati a ničiti, vždycky jest a zůstane hříchem! Panické duše, pohlížejte dále s úctou a láskou k Matce a Královně a, bude-li třeba, obětujte i krev svou za zachování této ctnosti podle vzorů přemnohých mučedníků a mučednic.

Požehnaná tys mezi ženami. Ta slova ukazují na zázračné mateřství, které přede všemi ženami naplnilo P. Marii požehnáním a přemírou všeho požehnání. Její zásluhy převyšují všechny kůry andělské, což naznačuje pozdrav andělův: Požehnaná tys mezi ženami.

Božské mateřství učinilo Marii požehnanou mezi ženami i tím požehnáním, které se skrze ni rozlévá na všecko lidstvo. — Jahel usmrtila kananejského vojevůdce Sisaru a zachránila Israele. Lid velebil hrdinku nadšenou písní: »Požehnaná mezi ženami Jahel, požehnána buď ve svém stanu.«⁴¹⁾ Judit usmrtila assyrského vojevůdce Holoferna a zachránila Betulii. Kněží ji vítali jásavou písní: »Tys sláva Jerusalema, tys radost Israelova, ty čest jsi lidu našeho, neb zmužile jsi jednala. A proto na věky budeš požehnána.«⁴²⁾ — Písmo svaté tyto ženy

⁴¹⁾ Soud. 5, 24; ⁴²⁾ Jud. 15, 10—12.

velebí jako »požehnané mezi ženami«, protože zachránily vlast a lid před nepřítelem. Tyto ženy jsou jen slabý a nepatrný stín Marie, oné přemocné ženy, která hlavu rozdrtila pekelnému Holofernovi, lidstvu dala Vykupitele, a tak vysvobodila lid z otroctví knížete temnosti. Maria svým mateřstvím dala peklu přemožitele a lidstvu Vykupitele, jest tedy požehnaná mezi ženami. Při těchto slovech andělových peklo se chvěje a lidstvo jásá.

Abigail usmířila těžce uraženého krále Davida. Král jí děkoval, že ho uchránila krvavé pomsty: »Požehnána buď ty, která jsi zadržela dnes mne, abych nešel prolít krev a nepomstil se sám.«⁴³⁾ Abigail jest pouhý stín Marie, k níž se Církev modlí: Prostřednice naše, orodovnice naše, se Synem svým nás smiř. Maria svým mateřstvím jest prostřednice mezi rozhněvaným a uraženým Bohem a lidstvem, proto všechny děti Adamovy jásají při slovech andělových: Požehnaná tys mezi ženami.

Eva, první žena a pramáti lidstva, matka živých, všechny své děti oloupila o život milosti, pádem stala se matkou mrtvých a uzavřela všem nebe. Maria svým mateřstvím nebe všem otevřela a uvolnila cestu k nebeské blaženosti. Proto se země triumfuje i nebe při slovech: Požehnaná tys mezi ženami.

Maria svým mateřstvím spojila se s Bohem a stala účastnou všech božských darů a milostí. Od té chvíle jest všem nevyčerpatelný pramen

⁴³⁾ 1. Král. 25, 33.

všeho dobra, což dosvědčují všichni opravdoví věřící, a to jest smysl i obsah slov andělových: Požehnaná tys mezi ženami.

Maria jest požehnaná, proto i chválena a velebena a milována nade všecky ženy. Očekávali ji národové Starého zákona, byla nadějí patriarchů, proroci k ní vzhlíželi jako k jitřence, jež ohlásí den vykoupení; k ní se tulí milující srdce věřících Nového zákona a s nejsvětějším jménem Ježíš chválíme a velebíme i požehnanou mezi ženami. Vždycky ji chvalme, vždycky milujme, vždycky si vyprošujme její požehnání, abychom byli dobrými a poctivými lidmi. Požehnaná mezi ženami může jen požehnání chtít a požehnání dávat. A my všichni tolik požehnání potřebujeme!

Církev truchlí, vidí-li, jaké spousty nevěra působí v lidských srdcích, jak ubývá mravnosti ve všech společenských vrstvách, jak jest nepřáteli hanobena a její děti pronásledované; pláče, když nezdárné děti ji opouštějí, svátostí nepřijímají, neděle a svátky znesvěcují, jejími příkázáními pohrdají, jsou lhostejné k jejím starostem a utrpením. — Posvátné svazky manželské jsou zpřetrhané, mládež jest vychovávána bez Boha, neřesti veřejně vychvalují, věřící katolíci vydáni posměchu. Jak hrozně jest zpustošena vínice Páně! — A proto to tak smutně vypadá i v společenském životě. Základy právní jsou podemleté, není úcty k autoritě, zákony se svévolně přestupují, není bliženské lásky, není vzájemné důvěry.

Kdo tu má pomoci? Kdo tu může pomoci? Požehnaná mezi ženami může svou přimlouvou vyprositi Boží požehnání a následkem toho zlepšení v každém ohledu! Prosme jí za milost a slitování pro sebe, Církev, vlast, nepřátele Boží i lidstva, abychom všichni měli požehnání Boží a dostali i požehnání od požehnané mezi ženami.

ET BENEDICTUS FRUCTUS VENTRIS TUI JESUS.

Pozorovali jsme vnitřní vznešenost P. Marie a všímali si přemíry milosti, kterou všechny tvo-ry převyšuje. Tyto přednosti dostala Maria pro sebe a pro nás. V Marii všechny proudy milosti se spojují v jeden obrovský oceán a ze srdce Mariina proudí do všech srdcí, která jsou s jejím srdcem spojena.

Přecházíme k slovům sv. Alžběty a Církve.

A požehnaný plod života tvého, totiž Ježíš, jak Církev připojuje. Toto tajemství jest pro nás plné útěchy, naděje a spásy, neboť ukazuje Marii jako matku milosti a milosrdenství, jako *pomocnici křesťanů ve všech tělesných a duchovních potřebách.*

Maria, když bylo uskutečněno tajemství vtělení Syna Božího a měla zdroj všeho dobra pod srdcem, když se nejtěsněji spojila s původcem milosti, spěchala ze svých pokladů darovati i jiným: »Maria povstavši v těch dnech, odešla s chvatem na hory, a vešla do domu Zachariášova.«⁴⁴⁾ — Soucit a milosrdenství a láska ji nutily opustiti samotu a pěšky sama jíti do hor, aby z náplně milosti obšťastnila dům Alžběty. — »Láska pudí nás«⁴⁵⁾, tato božská láska Kristova, přebývající osobně i tělesně v Marii, tlačila se ven, aby své dary sdělila těm srdcím, která je ráda přijímají. Taková srdce byla jen v domě Zachariášově.

⁴⁴⁾ Lk. 1, 39—40; ⁴⁵⁾ 2. Kor. 5, 14.

Archa úmluvy byla dopravena ze země nepřátelských Filištanů do země Israelitů a nějakou dobu ukryta v domě Obededoma. Písmo svaté o tom praví: »I pobyla archa Hospodinova v domě Obededoma tři měsíce; a žehnal Hospodin Obededomovi i všemu domu jeho.«⁴⁶⁾ Archa přinesla onomu muži i jeho domu požehnání. Živá archa Nového zákona s vtěleným Synem Božím přichází do domu Alžběty a pobývá tu tři měsíce. Kolik požehnání a spásy tato návštěva Marie přinesla šťastným obyvatelům toho domu! — »Maria vešedši do domu Zachariášova, pozdravila Alžbětu.« Při pozdravu andělově Duch Svatý zastínil Marii, při pozdravu Mariině byla Alžběta »naplněna Duchem Svatým«. S Duchem Svatým dostala i dar osvětlení a byla uvědoměna o vtělení Syna Božího, proto v radostném nadšení zvolala hlasem velikým: »Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého. A odkud mi to, aby matka Pána mého přišla ke mně?«⁴⁷⁾ Alžběta dostala i dar prorocký: »Vyplní se ty věci, které ti byly pověděny od Pána.«

Filištané dali archu úmluvy do chrámu modly Dagona. Prvního dne ležela modla na zemi před archou úmluvy. I postavili ji na původní místo. Druhého dne ráno našli opět Dagona, an leží obličejem na zemi před archou Hospodinovou; hlava pak Dagonova a obě ruce jeho byly uraženy na prahu; z Dagona zůstal trup na svém místě. — Jan Křtitel byl již počat, ale dosud nezrozen, když Maria navštívila Alžbětu, byl te-

⁴⁶⁾ 2. Král. 6, 11; ⁴⁷⁾ Lk. 1, 42—43.

dy ještě v moci pekelného Dagona pro dědičný hřích, který poskvřňoval jeho duši. Při vstupu P. Marie do domu, živé archy Nového zákona se živým Bohem, byl onen Dagon sražen, ze svého vypuzen, Jan zbaven hřichu dědičného podle slibu andělova otci: »A již ze života matky své bude naplněn Duchem Svatým.«⁴⁸⁾ To byl nový zázrak při návštěvě Panny Marie.

Duch Svatý dal tomuto omilostněnému dítěti dar božského osvícení, cítilo a poznalo osobní přítomnst Spasitele a jásalo, Jan již tehdy byl posvěcen k vznešenému úřadu předchůdce Páně. Alžběta tedy plným právem velebila Marii: Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého.

Zachariáš oněměl, zdráhal se uvěřiti andělu, když mu zvěstoval Janovo narození. Přichází Maria, která s heroickou odevzdaností věřila andělu, zvěstujícímu jí věci podivuhodné, proto byla naplněna přemírou milostí i pro lidi slabé víry. Její přítomnost naplnila požehnáním tělo i ducha Zachariáše; Zachariáš při narození dítěte nabyl zase řeči a Duch Svatý dal mu milost božského osvícení, aby poznal vtělení Syna Božího, a dal mu dar prorocký: »A hned se otevřela ústa jeho i jazyk jeho a mluvil velebě Boha . . . byl naplněn Duchem Svatým a prorokoval řka: »Požehnaný buď Hospodin, Bůh israelský, že vzhlédl a vykoupení zjednal lidu svému . . . a ty, dítko, prorokem Nejvyššího slouti budeš, neboť předejdeš před Pánem připravovat cesty jeho,

⁴⁸⁾ Lk. 1, 15.

abys dal lidu jeho známost o spáse odpuštěním hříchů jejich.« (Lk. 1, 64, 68, 76—77.)

Jan i Alžběta i Zachariáš, celý dům při návštěvě P. Marie byl naplněn požehnáním, duchovními a časnými milostmi, opravdu »stalo se spasení domu tomu«.

Maria jest matka požehnání i pro ty, kteří ji navštěvují. Podle výkladu svatých Otců byl nádherný chrám Šalamounův předobrazem P. Marie. Bůh slíbil lidu israelskému otevřítí všechny poklady milosti všem, kteří se budou v tomto chrámě k němu modlit. Veřejní zločinci najdou tu útočiště a ochranu, lid pomoc proti nepřátelům, Israel měl tu hledati pomoc v suchu a nepohodě, v době neúrody, v nemocích a souženích. Tak Bůh slíbil, a Šalamoun prosil: »Bud'tež oči tvé otevřeny k modlitbě služebníka svého, a lidu tvého israelského, a vyslyš je ve všem, začko-li budou volati k tobě.«⁴⁹⁾ — Chrám Šalamounův byl pouhý stín, skutečným »živým chrámem Božím« jest Maria, jež jest i chrám Božího milosrdenství. Není vůbec možno, aby tento chrám byl chudší na milosti a požehnání pro ty, kteří Marii vyhledávají. Chrám milosti, matku Boží, nalézáme všude, všude se k ní můžeme utíkat i prositi za milost a požehnání.

Proč zdobíme mariánské oltáře a obrazy a sochy? Proč velebíme P. Marii modlitbou a zpěvem? Proč tak rádi putujeme na mariánská poutní místa? Proč máme k P. Marii tak velikou důvěru? Víme, že vyprošuje hříšníkům milost

⁴⁹⁾ 3. Král. 8.

obrácení, nemocným zdraví nebo aspoň ulehčení, ztrápeným pomoc a útěchu, všem milost vytrvati v dobrém. Buďme za vše vděční, navštěvujme P. Marii hodně často, otevírejme jí svá srdce, dávejme se v její ochranu. Údělem bude Boží požehnání!

Nezměrné bohatství milosti a mateřská štědrost P. Marie pohnuly Církev jménem věřících přidati k pozdravu andělově a sv. Alžběty ještě jednu prosbu. Tuto prosbu Církev začíná také pozdravem, který jest pro Marii právě tak čestný a pro nás významný jako pozdravy andělův a sv. Alžběty. Církev začíná svůj pozdrav slovy »svatá Maria«, naznačujíc tím vznešený lesk všech ctností P. Marie a vyzývajíc věřící následovati svatého příkladu svaté matky. Nemůžeme vyličovati celý život Bohorodičky, představíme si jediný den jejího života v hlavních rysech a zachytíme, co můžeme snadno chápati a denně i napodobiti.

Panna Maria svatě den začínala, po celý den svatě žila, den svatě končila.

Tu se učíme, jak den prožívat.

Máme Boha oslavovati. Celý člověk, tělo i duše, jest tvor Boží, celý člověk má Boha oslavovati rozumem, vůlí, pamětí, srdcem, duší, tělem, všemi silami, všemi dobry, celým životem vnitřním i zevnějším. »Každého k slávě své jsem stvořil, způsobil a učinil ho.«⁵⁰⁾ »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši mysli své a ze vši síly své.«⁵¹⁾ Taková láska znamená svatost, má tedy býti svatý celý člověk i celý život člověka. Posvětime-li každý den, jsou posvěceny i měsíce naše-

⁵⁰⁾ Is. 43, 7; ⁵¹⁾ Mr. 12, 30.

ho života, jsou svatá i léta našeho života, jest svatý celý člověk.

Všimněme si, jak P. Maria den svatě začínala. »Spravedlivý na úsvitě srdcem svým s oddaností hledá Pána, který ho učinil, před Nejvyšším se modlí.«⁵²⁾ Je-li povinností každého spravedlivého Bohu zasvětit první myšlenky, první slova, první činy, s jakou horlivostí a zbožností a vroucností činila tak P. Maria, královna všech svatých! Sv. Jeronym a sv. Bonaventura tvrdí, že P. Maria od časného rána se zabývala božskými věcmi, rozjímáním, nábožným čtením a modlitbou, a tak počátek dne Bohu zasvětila a celý den posvětila.

Pán Bůh nežádá dlouhé modlitby, naše povinnost jest aspoň krátkou modlitbou den začínati, srdce k Bohu povznésti, za zachování života a zdraví Bohu děkovati, vzbuditi dobrý úmysl konati vše z lásky k Bohu a Bohu obětovati, za milost prositi, jeho všemohoucnosti, moudrosti a lásce se svěřiti, jeho prozřetelnosti se podrobiti a doporučiti se mateřské péči P. Marie a ochraň strážného anděla. Tuto svatou povinnost má každý svatě splniti, tolik času má každý, není tedy omluvy ani výmluvy. Každá chvilka, věnovaná Bohu a Bohorodičce, bude bohatě odměněna.

Podle sv. Jeronyma P. Maria s velikou úctou a zbožností navštěvovala svatá místa; podle svatých Otců po nanebevstoupení Páně denně byla na Mši svaté. S jakou sebraností myslí, s jakou

⁵²⁾ Sir. 39, 6.

pokorou a zbožností sledovala skutečnou přítomnost Syna Božího! — Jaký nevděk, sestupuje-li živý Bůh na oltář, aby se za nás znovu obětoval, a my leckdes zbytečně čas marníme, na Mši svatou nejdemo! Nejsvětější oběť jest důstojná oslava Boha, důstojný dík za všechna dobrodiní, důstojné zadostučinění za hříchy, nejmocnější prosba za vše dobré. Proto nejsvětější matka tímto způsobem den posvěcovala.

»Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho«. Tak mluví Bůh, dárce všeho dobra. Bohužel, že mnozí katolíci Mše svaté zanedbávají, nemodlí se, pro čest a chválu Boží nemají chvilky času! Maria, vypros jim i nám milost, abychom každý den svatě začínali podle tvého příkladu!

Začíná-li den nesvatě, bývá obyčejně i nesvatě prožíván, a tak denně roste naše nesvatost, zkáza a záhuba. Hrozné pomýšlení, připravuji-li si sám netečnost a lhostejnost svou záhubu! Jak mohou vypadati povinnosti povolání a stavu, konáme-li je bez modlitby a Božího požehnání!

Maria, dcera a dívka a matka, měla denní povinnosti dítěte a dívky a matky. O její svatosti jako dcery praví Bůh: »Jako lilie mezi trnům tak jest má přítelka mezi děvami.«⁵³⁾ Lilie kvete mezi trnům na osamělých místech, září neposkvrněnou bělostí, vyrůstá do výšky, šíří mocnou a příjemnou vůni. Maria vyrůstala v samotě, v sebezáporu, v lesku neposkvrněné nevin-

⁵³⁾ Velepíseň 2, 2.

nosti, ve ctnostech, v stálé snaze ducha odpoutati od věcí pozemských a připoutati k nebeským věcem, vydávajíc překrásnou vůni dobrého příkladu. Tak posvěcovala denně život a ctnosti. Kdyby děti podobaly se této krásné lilii v denním životě, jak by byly šťastné a požehnané křesťanské rodiny! Z kolika krásně kvetoucích lilií stávají se zvadlé lilie! Svatost Marie jako dívky dokazují slova: »Aj já dívka Páně.« Maria, potomek královského rodu, milostiplná, požehnaná mezi ženami, sloužila při chrámě a vykonávala všechny práce jako služebná, ale vykonávala je, jsouc dívka Páně, dokonaleji než ostatní: rychle, přesně, s naprostou poslušností, s láskou a pokorou, s trpělivostí a věrností, se svatou vážností a stálou myšlenkou na Boha. Tak posvěcovala denní službu. Kdyby všechny služebné osoby napodobily dívku Páně, jak by byl šťastný a požehnaný křesťanský dům! Kolik služebných osob otročí ješitnosti, kolik jich podléhá svodům hříchu a světa! Svatost Marie jako matky a hospodyně ukazují slova Písma: »Já jsem matka krásného milování, bázně, poznání a svaté naděje. Ve mně jest všecka milost k životu pravdy, ve mně jest všecka naděje v život ctnosti. Přistupte ke mně všichni, kdož toužíte po mně.«⁵⁴⁾ Marii činí nejkrásnějším vzorem všem ženám: láska k božskému dítěti a svatému Josefovi, bázeň Boží, plnění povinností k domácím a svatá naděje v Pána, milost před Bohem a lidmi, pravda a přímost ve vnitřním i zevnějším životě. Těmi ctnostmi posvě-

⁵⁴⁾ Sir. 24, 24—26.

covala denně svůj stav. Kdyby všechny matky a hospodyně, všichni otcové a hospodáři napodobili Marii v jejím životě, jak šťastné a požehnané byly by křesťanské rodiny! Jak mnohým matkám a hospodyním, otcům a hospodářům platí slova: »Nestará-li se kdo o svoje a zvláště o domácí své, zapřel víru a jest horší nežli nevěřící.«⁵⁵⁾ Otcové a matky mají největší vinu, že vinici Boží ničí nevěra a nemravnost a bezbožnost, poněvadž mají povinnost dávat dobrý příklad, varovati, napomínati a kárati. Svatá Maria, vypros křesťanským rodinám Boží požehnání, aby svatě žily, povinnosti stavu a povolání svědomitě plnily, aby zkvétalo království víry, ctnosti a nevinnosti, aby všichni údové rodin tobě se podobali a šťastní byli!

Večer máme Pánu Bohu poděkovati za vše dobré i zlé. Maria začínala den vzpomínkou na Boha a rozmluvou s Bohem končívala. Za dobrodiní díky! Kdo spočítá dobrodiní, která Bůh dává každou vteřinou? Večerní modlitba jest tedy povinnost a ta musí býti svatě plněna. Urážky Boží smýváme odprošením, lítostí, dostiucněním, dobrým úmyslem a opravdovým předsevzetím. Opovází se někdo říci, že nemá hříchu? Můžeme při těžkém hříchu bez lítosti klidně usnouti? Svatá povinnost jest zpytovati svědomí, hříchů litovati, nové dobré úmysly vzbuzovati. Tato povinnost musí býti splněna. Nevíme, dožijeme-li se rána, nevíme, co nás čeká v noci. Máme tedy pokorně prositi za ochranu a pomoc Boží, za přímluvu matky Boží a

⁵⁵⁾ 1. Tim. 5, 8.

strážného anděla. I tato povinnost musí býti splněna.

Některé křesťanské rodiny vykonávají večerní modlitby společně, aby získaly na síle a působnosti, přidávajíce ku poctě P. Marie desátek růžence nebo jiné mariánské modlitby. Kéž by tak činily všechny katolické rodiny! Jak by přibývalo víry, ctnosti a nevinnosti!

Počátek každého dne posvěcujme podle příkladu P. Marie, žijme ve dne svatě, zakončujme den svatě! Jen tak si zajistíme věčnou blaženost.

Slunce svým leskem zastiňuje všechny hvězdy, Maria milostí všechny anděly a svaté. Maria měla víru patriarchů, naději proroků, horlivost apoštolů, skromnost vyznavačů, čistotu panen a andělů, proto jest královna všech andělů a svatých, proto jest vzor, který máme napodobiti a následovati. To jest i vůle Církve, když pozdravuje Marii slovy: Svatá Maria.

Církev nazývá Marii matkou Boží, aby upozornila na její přemíru milosti, její nezměrnou výši a důstojnost, aby nám připomněla ubohost a bídu v slzavém údolí a pohnula ji nám pomáhati. Církev chce připomenouti i velikou lásku matky Boží a vlíti důvěru v její moc a přispění.

Matka Boží jest i naše matka.

Isajáš nazývá Vykupitele »otcem na věky«. Lidstvo propadlo hříchem prvního otce tělesné i věčné smrti, bylo oloupeno o nadpřirozený život milosti. Kristus lidstvu tento život vrátil: »Já jsem přišel, aby měli život a měli hojnost.«⁵⁶⁾ Kristus, máme-li na mysli milost a spravedlnost, svatost a věčnou blaženost, dal nám život milosti, život z Boha a s Bohem: »Já jsem život.« Maria tohoto původce pravého života porodila, jest tedy jako matka Ježíšova i naše matka. Jak se to stalo?

Maria jest naše matka způsobem nadpřirozeným, počala a porodila nás způsobem duchov-

⁵⁶⁾ Jan 10, 10.

ním, pečuje a stará se o nás více než každá tělesná matka. — Matka Boží stala se i naší matkou horoucí touhou po naší spáse a neustálou modlitbou za vykoupení. Maria počala božského Syna z Ducha Svatého jako skutečné dítě, nás jako duchovní děti. »I porodila syna svého prvorozeného.« Sv. Alfons poznamenává: Právě-li evangelista, že porodila syna svého prvorozeného, musela míti syny duchovní a těmi jsme my, když víra praví, že kromě Ježíše, neměla jiných dětí. — »I my počtem mnozí jsme jedním tělem v Kristu.⁵⁷⁾ »Jsme údy těla jeho z masa jeho a z kostí jeho.«⁵⁸⁾ Maria porodila Krista, naši mystickou hlavu, porodila tedy s Kristem, hlavou, i nás, jeho údy, poněvadž je nemyslitelna živá hlava bez údů jako jsou nemyslitelné živé údy bez hlavy. V Ježíši, jediném Spasiteli lidstva, porodila Maria mnohé k spáse. Poněvadž Maria porodila Život, porodila mnohé k životu, a poněvadž porodila náš Život a našeho Spasitele, znovuzrodila nás všechny k blaženosti a životu.

Toto naše znovuzrození bylo spojeno s velkými a hroznými bolestmi. Úmrtní den Spasitele jest duchovní, nadpřirozený den našeho zrození. Jeho smrtí a v jeho smrti našli jsme život milosti. Ježíš »v lisu šlapal samojediný.«⁵⁹⁾ Jediný Ježíš jest a může býti naším Spasitelem. Maria svolila k obětování Syna, když poznala lásku věčného Otce k lidstvu, jenž chtěl, aby Syn za naši spásu zemřel, když poznala lásku

⁵⁷⁾ Řím. 12, 5; ⁵⁸⁾ Ef. 5, 30; ⁵⁹⁾ Is. 63, 3.

Syna, jenž byl ochoten za nás zemřít; tím se její láska k lidstvu shodovala s nekonečnou láskou Otce i Syna. Božský Syn seznal, že i Maria se chce obětovati pro spásu lidstva, chtěl, aby spolupůsobila při naší spáse a obětováním Syna byla matkou našeho života.

»Hle matka tvá.« Maria se stává matkou Janovou a nás všech. S jakými bolestmi! Maria byla s Ježíšem nejtěsněji spojena: její myšlenky byly spojené s jeho myšlenkami, její vůle byla spojena s jeho vůlí, její radosti byly spojené s jeho radostmi, její život byl spojen s jeho životem, byly tedy spojené i její bolesti s jeho bolestmi. A teď vizme Ukřižovaného! Jeho duše jest nasycená potupami, tělo samá rána a modřina a oteklina, srdce moře bolestí, není pro něho místočka na zemi, jest všemi opuštěn, umírá na kříži jako vyvrhel. Nezměrné moře jeho bolestí zalilo i srdce Marie, matka vedle Syna zápasila se smrtí, abychom měli život milosti. Miluje-li matka zvláště to dítě, pro něž nejvíce trpěla, miluje nás Maria více než zasluhujeme proto, že pro nás nesmírně trpěla.

Milovati děti jest povinnost přirozená, kterou nalézáme i u nerozumných zvířat. Matky pro čest a blaho dětí snášejí mnohdy potupu, bolest, nedostatek, nebojí se ani smrti. Láska P. Marie k nám jest čistší, svěžejší, vroucnější a mocnější než jest láska nejněžnější matky k nejněžnějšímu dítěti, a to z toho důvodu, že Maria jest naše matka milosti. Maria se přičiňuje všemožně učiniti nás opravdu šťastnými vyprošením milosti a slitování, je-li duše po-

skvrněná hříchem a jsme na pokraji záhuby. Maria se stará i o naše časné blaho.

Láska k Bohu a bližnímu jest jedna láska, poněvadž světlem víry vidíme v bližním obraz a podobenství Boží, dítě Boží a dědice Božího. Co činíme bližnímu, činíme Bohu. Z velikosti lásky P. Marie k Bohu můžeme bezpečně usuzovati i na velikost její lásky k nám. Maria miluje Boha jako matka Boží, tato nezměrná láska převyšuje i plamennou lásku nebeských cherubů a serafů, miluje tedy i nás láskou, které vůbec pochopiti nemůžeme.

Co vykonali světci z lásky k bližnímu! Co vytrpěli a kolik obětí přinesli! Královna všech svatých převyšuje královsky všecky v lásce k nám. Den soudu ukáže, jak nás milovala!

Čím matka jest, jest spíše pro děti než pro sebe. Syn Boží vyvolil si Marii za matku, aby sám měl matku a tutéž matku mělo i vykoupené lidstvo. Umírající Syn určuje její poslání slovy: »Hle, ženo, syn tvůj.« Máme nárok na tutéž lásku Marie, jakou milovala svého Syna, máme nárok na její moc a laskavost a milost, máme nárok na Marii jako dítě na svou matku.

Maria jest z vůle Boží naše matka! Jaká útěcha a jaká radost a milost! Maria naše matka, my její děti! To vědomí naplňuje důvěrou a jistotou, láskou a díkem, jásotem a nadšením. Po jejím boku nebojíme se nebezpečí, utrpení, bolesti, bojů a nepřátel, s její pomocí vše přemůžeme, všechno získáme. Co patří matce, patří i dětem. Jest to všechno pravda?

»Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal.«⁶⁰⁾ Více lásky nám Bůh dáti nemohl. A stejně můžeme říci: Tak Maria nás milovala, že Syna svého dala za nás, a to téhož Syna, jehož dal i nebeský Otec. Jest dosažení pravé lítosti, plného usmíření, věčné blaženosti, všech dober časných a věčných něco vyššího, většího a drahocennějšího než obětování jednorozeného Syna Božího? Maria nemůže nám odepřítí těchto milostí, když za nás vydala svého Syna.

Maria ví, že jsme vykoupeni krví jejího Syna. Kdyby nás nemilovala, nemilovala by Syna svého. Jsme jí tak drazí, jak jí jest drahá krev Synova. Může klidně přihlížeti, může dopustiti, aby krev jejího Syna tekla pro nás marně? Maria nade všechno miluje Syna a jeho předrahou krev, miluje nesmírně i nás a její starosti jest naše blaženost. »Ten, jenž ani vlastního Syna neušetřil, nýbrž za nás všechny jej vydal, kterak i s ním nám nedá všechno?«⁶¹⁾ Maria, jež svého Syna obětovala na kříži za nás, dá nám jistě vše, co jest v její moci.

Taková jest naše matka! A jaké jsou děti? Každé dítě má matku milovati, ctíti a poslouchati, a to i veřejně. Žije-li někdo v hříších, nemiluje Marie, jest její nepřítel. Kdo se nesnaží napodobiti jejích ctností, neposlouchá této matky. Kdo věrou pohrdá, Církve neposlouchá, jest nespravedlivý, pohrdá vrchností, je nečistý, pyšný a nestřídmý, není mariánským dítětem.

⁶⁰⁾ Jan 3, 16. ⁶¹⁾ Řím. 8, 32.

Zůstaneme nepřáteli matky Boží, zůstaneme ne-
citelnými a nezdárnými dětmi? Maria podává
pomocnou ruku, uchopme se jí, abychom byli
spaseni.

Panna Maria jako matka Boží má ve svých rukou Boží všemohoucnost, moudrost a lásku; mateřskou přímluvou vše u Boha zmůže. Maria jako matka naše nemůže nám ničeho odřici, čeho potřebujeme k časnému blahu a věčné spáse. Maria jako matka Boží může, jako matka naše chce nám všem pomoci. To jest dvojí důvod, proč Církev přidává ještě jednu prosbu: Pros za nás hříšné.

Touto prosbou vede nás k matce milosrdenství, abychom skrze útočiště hříšníků dosáhli odpuštění hříchů.

Hříšník nemá práva na milost Boží, nemůže také sám povstati z hrobu hříchu a vrátiti se k životu milosti, potřebuje nutně pomoci. »Ve mně jest všecka milost k životu pravdy, ve mně jest všecka naděje v život ctnosti.«⁶²⁾ »Mne kdo najde, nalezne život, a dojde požehnání od Hospodina.«⁶³⁾ Maria jako matka Boží má nárok na milost Boží, jako matka lidstva tuto milost zjednává hříšníkům a tak oživuje tyto duchovní mrtvoly. Nebeský Otec nemůže nechat bez povšimnutí prosby Marie, když jest jednorozená dcera věčného Otce, vyvolená nevěsta Ducha Svatého, nejmilejší matka Syna Božího. Hříšníci, s plnou důvěrou k Marii! Syn jistě vyslyší prosby matky a Otec Syna.

⁶²⁾ Sir. 24, 25. ⁶³⁾ Moudr. 8, 35.

Nic nás nemůže odstrašovati, jeť Maria slitování, mírnost a láska, jest i naše matka. Matka pociťuje nevděk dětí, bolí ji urážka dětí, oplakává poklesky dětí, ale nemůže dítěte nenávidět, jim pohrdati, odmítati je; potřebou jejího srdce jest podávati ruku k smíru, mírniti bolesti, odpouštět. Maria, nejnežnější matka, nemůže jinak jednati, když jest matka hříšných, ztracených dětí.

Jak se P. Maria slitovává nad hříšníky? Jako sám Bůh, jeť matka božského milosrdenství. Maria má trpělivost s hříšníky a shovívavostí matky čeká na jejich návrat. Kolik let čeká Maria na nás? Necháme ji dále čekati, když chce pomoci? Maria s mateřskou starostí volá hříšníky. Různým způsobem a při různých příležitostech volala i nás! Budeme zbytečně zvětšovati její starosti? Maria jde naproti hříšníkům a přináší jim vyprošené milosti sebezpoznání, lítosti, dobrého předsevzetí, a uvádí zpět do otcovského domu, který hříchem opustili. Budeme se jí vyhýbati a vzpírati se jejímu vedení? Maria hříšníky s Bohem usmiřuje, vyprošujíc jim úplné a upřímné vyznání a tak i odpuštění. Pros za nás hříšné! Modleme se tu prosbu s plnou důvěrou a snažme se co nejdříve uklidniti své svědomí důkladnou svatou zpovědí. Šťastní, kdo uposlechl a s Bohem se smířil!

Marii není žádný hříšník starý, veliký, zatvrzelý, zlomyslný, žádného se neleká, kdo jest dobré vůle a utíká se k ní o pomoc s plnou důvěrou. Žádný hříšník nevyčerpá svou zatvřelostí milosrdenství P. Marie, toto milosrdenství

jest bez mezí a míry, objímá všechny hříšníky a všechny druhy hříchů. Ujímá se Maria i těch, kteří po celý život jí nemilovali, nectili, neprosili, hřích na hřích hromadili a božského Syna znovu křižovali? Milosrdenství Marie jest bez mezí a míry! Ujme se Maria i těch, kteří opustí i dnes bez lítosti a dobrého úmyslu tuto pobožnost? Milosrdenství Marie nezná mezí a míry!

Starý lhář od počátku snaží se hříšníka učiniti malomyslným a uvéstí v zoufalství různými triky: Zneužil jsem milosti Boží a ztratil ji; dlouho jsem zůstal zatvrzelý; nedbal hlasu Božího a P. Marie, teď jest už pozdě, nebude mi odpuštěno, nebudu zachráněn. Takto naladěný člověk vrhá se do nových neřestí, zapomíná na návrat, hyne skutečně. Nikdy nesmíme zapomínati, že Maria stále chce pomáhati, stále na nás myslí, stále nás volá. Milosrdenství její jest bez mezí a míry, ale — a to mějme stále na mysli — nevíme dne ani hodiny. O smrti zatvrzelce čteme »Jako bouře jej odnáší z jeho bydla.«⁶⁴⁾ Kdy přijde den Páně? »Den Páně přijde tak jako zloděj v noci.«⁶⁵⁾ Maria jest stále připravena pomáhati, ale nemůžeme věděti, bude-li nám dopřáno k Marii se obrátiti a záchranu si zajistiti. Svou záhubu zaviňuje si každý sám.

Pros za nás hříšné. Tato prosba má hluboký význam a jest velice potřebná. Jest nesporno, že jediný Bůh jest původce a dárce milosrdenství a milosti; jest pravda, že Ježíš Kristus jest jediný prostředník mezi Bohem a lidmi, a jest i to

⁶⁴⁾ Job. 27, 21; ⁶⁵⁾ 2. Thes. 5, 2.

pravda, že jest ve svobodné vůli Boží, chce-li milosti rozdávatí přímo sám nebo nepřímo skrze Marii. Svatí Otcové tvrdí, že Bůh všecky milosti dává lidstvu v Novém zákoně prostřednictvím Marie. Církev nazývá Marii »naším životem a naší nadějí«, »útočištěm hříšníků a branou nebeskou«. Podle sv. Bonaventury nemůže nikdo přijíti do nebe, leč touto branou. Sv. Bernard nazývá Marii »rourou všeho dobra«, a prohlašuje, že Bůh chtěl, abychom vše dostávali skrze Marii. Kristus jest hlava, my tělo, Maria část, spojující tělo s hlavou. Odstraněním této části nemá hlava vlivu na tělo. Oddělme hříšníka od roury všeho dobra, a kde pak nalezne milost? Odeženeme-li nešťastníka od této nebeské brány, nemůže se dostat do nebe. Ucpeme-li duchovní mrtvole tento pramen života, nemůže povstati k životu milosti. Vezmeme-li ztraceným útočiště hříšníků, jejich jedinou nadějí, údělem bude jim zoufalství. Bůh chtěl, aby všecky milosti dostával člověk prostřednictvím P. Marie. — A proč to Bůh tak chtěl? Spasitel v Marii přebýval a z ní vyšel, proto chtěl, aby všecky milosti pocházely z Marie a byly nám udělovány skrze ni (sv. Bonaventura). Bůh nechtěl se státi člověkem bez svolení Marie, aby naše vděčnost k ní byla větší a my sami poznati mohli, že spása lidstva jest v rukou Panny Marie (sv. Petr Damiánský). Maria nejprve způsobila vtělení Syna Božího svými zásluhami, pak za svého pozemského života se hodně za nás modlila, konečně dobrovolně Syna za naši spásu obětovala. Právem tedy Bůh chtěl, aby

všichni byli blaženi jejím prostřednictvím (Bohoslovci). Ze všeho vidíme, že pravá a důstojná úcta Bohorodičky jest nutná a prospěšná. Hodně často a vroucně prosme: Pros za nás hříšné.

Pros za nás hříšné. Tak volejme, máme-li v srdci nepřátelství a zášť, nechceme-li odpouštět nepřátelům, jsme-li nepřátelé Boží. Pros za nás hříšné, volejme, jsme-li otroci vášní a neřestí, připravujeme-li jiné o nevinnost a ctnost. Pros za nás hříšné, prosme, zamlčujeme-li hříchy, a vyznejme se z nich úplně a upřímně. Pros za nás hříšné, volejme všichni, jsou-li srdce rejdištěm vášní, z úst vycházejí klení a rouhání. Všichni spojme svá srdce a své jazyky k vroucí prosbě za sebe i bližní a s plnou důvěrou a nadějí volejme: Pros za nás hříšné. Maria, útočiště hříšníků, oroduj za nás, pros za nás hříšné!

I po pravici Boží ve slávě nebeské zůstává Ježíš Synem Panny Marie a Maria jako Boho-
rodička trůní vedle Syna po celou věčnost. Splnil-li Ježíš na zemi každou prosbu matky, splní ji i v nebi, poněvadž každá prosba její jest prosba matky a tak nekonečně dobrý Syn nemůže nejlepší matce ničeho odepřít, když její vůle jest i jeho vůle. Syn je všemohoucí svou božskou přirozeností, Maria milostí a přimluvou. Maria jest přemocná, může nám tedy milost zprostředkovati v životě i smrti, může proti všem nepřítelům a nebezpečím chrániti.

Naše obrácení a smíření s Bohem není ještě všecko; jsme často slepí a slabí, podléháme vášním, dáváme se zlákat k hříchu. Dostaví-li se takové chvíle, prosme vroucně: Pros za nás hříšné, Maria bude prositi a vyprosí sílu a osvětlení. Sloup oblakový chránil tmou Israele před pronásledovateli, Israeli ukazoval cestu, blesky stíhal nepřátele. Maria svou mocí na naši cestě do věčnosti jest chránicí oblak proti pokušením těla, jasné světlo ku poznání prostředků spásy, hrozný blesk, ničící zlé vášně. Její pomoc uvolní nám bezpečný průchod a šťastně dosáhneme břehu věčnosti.

»Naše bojování není proti krvi a tělu, nýbrž proti knížectvím a mocnostem, proti světovládcům této temnosti, proti duchům zlým v povětrí«.⁶⁶⁾ Proti útokům těchto nepřítel nechrání

⁶⁶⁾ Ef. 6, 12.

čas, místo, stáří, stav, povolání. Tito nepřátelé jsou chytří a silní. Musíme mysl i srdce pozvednouti k oné silné ženě, jež rozdrtila hlavu ďábla a je hrozná jako sešikované vojsko, a vroucně ji prositi: Pros za nás hříšné. Israelité nesli archu do země zaslíbené. Při zvedání archy prosil Mojžíš: »Povstaň, Hospodine, ať rozptýlí se tvoji nepřátelé, ať prchají, kdož tě nenávidí, před tebou«. ⁶⁷⁾ Maria jest archa Nového zákona. Nepřátelé dětí jsou i nepřátelé matky, nepřátelé poddaných jsou i nepřátelé královny. Proti nepřátelům podsvětí volejme často na pomoc Marii, matku a královnu: Povstaň, Paní, ať se rozptýlí a prchají tvoji nepřátelé před tebou. Nezapomínejme, že zbožná modlitba Zdravas tak mocně působí, že satan prchá a peklo se chvěje.

Zlí lidé horečně a chytře pracují ve světě ve službě satana, aby získali peklu hodně a hodně duší. Lenost, pýcha, netrpělivost v utrpení, požívačnost, nedostatek živé víry a nedůvěra v Boha jsou kličky, jimiž svět přitahuje a udržuje své oběti. V těch vážných chvílích prosme vroucně: Pros za nás hříšné. Volejme tak i tehdy, zdá-li se nám ctnost těžkou, vyžaduje-li plnění příkázání boje a oběti, jimž se vzpírá lidská přirozenost. Pros za nás hříšné volejme tím vroucněji, je-li nám údělem nevděk, potupa a pronásledování, stihají-li nás nebezpečí všeho druhu, stává-li se cesta k nebi příliš úzkou a trnitou, zdá-li se nám, že nás opouštějí síly a odvaha.

Maria jest mocná královna nebe a země i v ohledu časném. V tomto ohledu jest matka

⁶⁷⁾ Num. 10, 35.

všemohoucího Boha, jenž řídí světy a červíčka v prachu živí, tak mocná, že může člověka uchrániti všeho neštěstí, jest tak bohatá, že může všem pomoci. »Jest jako obchodní koráb, z dálky jenž dováží chleba«.⁶⁸⁾ Maria může pomoci v každé časné potřebě.

Maria jest »dům zlatý«, v němž jsou všechny poklady, jest »archa úmluvy«, v níž jest naše záchrana, jest »uzdravení nemocných«, když lidská pomoc marná, jest »těšitelka zarmoucených«, když je svět opustil, jest »pomocnice křesťanů« ve všech potřebách života. Proč ubohé lidstvo hledá pomoci, kde jí nalézt nemůže? Proč se utíká k těm, kteří pomoci nemohou? S plnou důvěrou k té, která pomoci může, pomoci chce a jistě pomůže!

Dostaví-li se večer života, bije-li poslední hodina a nastává rozhodný boj, kdy »ďábel sestupuje k nám se zlostí velikou, věda, že má času málo«,⁶⁹⁾ kdy za námi hříšný život, v nitru červ svědomí, před námi smrt, pod námi peklo, nad námi nejvýš spravedlivý Soudce — jak hrozná musí býti každá hodina, musíme-li doznati, že v životě jsme zapomínali. P. Marie a mnohdy byli i její nepřátelé! Všichni máme volati: Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Jaká radost naplní duši těch, kteří byli ctiteli P. Marie! Maria nenechá ani nejmenší službičky bez odměny, neopustí dítek svých ani v nejtěžší chvíli života, vyprosí pomoc a bude při nich státi svou mocnou přímluvou a ochranou.

⁶⁸⁾ Přísl. 31, 14 ⁶⁹⁾ Apok. 12, 12.

»Okovy její jsou pouta spasitelná«. ⁷⁰⁾ Slova ta znamenají milost setrvání v dobrém, kterou Maria vyprošuje svým ctitelům. Kdo se v životě připoutá láskou k Marii, připoutá si ho Maria ve smrti láskou k sobě, a toto pouto lásky nezničí žádná moc.

Maria jest královna andělů, všichni jsou její služebníci. Světci prohlašují, že Maria posílá svým dítkám v hodinu smrti anděla, aby je vedl k vítěznému boji.

Maria vyprošuje v hodinu smrti milost síly, útěchy a naděje. Tyto dary činí umírání lehčí, sladké a příjemné. »Posléze najdeš odpočinutí v ní, a obrátí se tobě v rozkoš«. ⁷¹⁾ Musíme býti šťastni v životě, ve smrti i na věčnosti, vede-li nás životem mocná a laskavá matka a provází do věčnosti, máme-li Marii po boku před soudnou stolicí Boží. Může božský Syn děti své přemilé matky vyrvati z ruky její a uvrhnouti je do pekelného ohně? Nikdy a nikdy!

Hleďme si zachovati přízeň nejlepší matky, utíkejme se k ní s plnou důvěrou ve všech potřebách, modleme se zbožně Zdrávas, slibme jí věrnost až k smrti, aby nás milovala a za nás prosila nyní i v hodinu smrti naší.

⁷⁰⁾ Sir. 6, 31; ⁷¹⁾ Sir. 6, 29.